

Sosial güvənli vətəndaş dövlətin dayacağıdır

Əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi hər zaman Azərbaycan dövləti üçün prioritet sahə olub. Prezident İlham Əliyev də dəfələrlə bəyan etmişdir ki, onun apardığı siyasət ilk növbədə Azərbaycan vətəndaşının sosial güvənliyinin təminatına xidmət edir.

Ölkədə əhalinin rifahının ildən-ilə yaxşılaşması dövlət başçısının məhz bəyan etdiyi bu siyasət nəticəsində mümkün olmuşdur. Pensiya-lar, ünvanlı sosial yardımlar, müxtəlif təyinatlı təqaüdlər, əməkhaqları demək olar, hər il artırılır. Bununla vətəndaş dünyada baş verən və ölkəmizə də təsir göstərən inflyasiyanın mənfi təsirindən maksimum qorunmuş olur. Digər tərəfdən xüsusən regionlarda yeni iş yerləri yaradılır ki, vətəndaş sosial müdafiəsinin özü təmin edə bilsin. Rəqəmlərə müraciət edək: ölkədə həyata keçirilən sosial islahatlar sayəsində yoxsulluğun səviyyəsi 5 faizə düşüb. Bu gün ölkədə minimum pensiya 280, orta aylıq pensiya 500, orta aylıq maaş 1000 manat civarındadır.

Sığorta-pensiya sistemi ilə yanaşı, ölkədə əhalinin, xüsusilə aztəminatlı və sosial cəhətdən həssas kateqoriya-dan olan insanların rifah halının yaxşılaşdırılması istiqamətində görülən işlər də nəticəsiz qalmamışdır. Məsələn, ötən ilin dekabr ayında Dövlət Sosial Müdafiə Fondu tərəfindən 442 min nəfərə (ölkə əhalisinin 4,4 faizinə) aylıq, 67,3 min nəfərə (ölkə əhalisinin 0,66 faizinə) birdəfəlik xarakterli olmaqla, ümumilikdə 509,3 min nəfərə (ölkə əhalisinin 5 faizinə) sosial müavinət ödənilmişdir.

Dövlətin apardığı sosial siyasət çoxşaxəli olmaqla yanaşı, cəmiyyətin bütün sahələrinə nüfuz etməsi ilə seçilir. Sözsüz ki, belə imkanlar qanunvericilik bazasının daha da humanistləşdirilməsi ilə mümkündür. Məsələn,

qanunvericilik bazasını təkmilləşdir-məklə himayədar ailəyə verilmiş, o cümlədən 18 yaşnadək əlilliyi müəyyən edilmiş uşağın tərbiyə edilməsinə görə aylıq və himayədar ailəyə verilmiş uşaqlara mövsümi geyim alınması üçün birdəfəlik sosial müavinət növləri təsis olunmuşdur.

Əhalinin sosial müdafiəsinin təmin edilməsində bir üsul da ünvanlı dövlət sosial yardım formasıdır. Keçən ilin dekabr ayında 64 min aztəminatlı ailənin 272,3 min üzvünə belə yardım verilmişdir. Bir ailəyə düşən sosial yardımın orta aylıq məbləği 487,1 manat olmuşdur ki, bu da 2022-ci illə müqayisədə 24,2 faiz çoxdur.

Azərbaycanda həssas kateqoriya-dan olan bütün vətəndaşların sosial qayğılarına diqqətlə yanaşılır. Sosial müdafiə ilə bağlı formalaşan qanunvericilik bazası ölkədə yaşayan hər bir şəxsin hüququnu qoruyur. Ancaq həssas kateqoriyanın içində daha həssas bir kateqoriya da var. Bu, şəhid ailələri və müharibə əlilləridir ki, cəmiyyətdə də onlara böyük diqqət göstərilir. O səbəbdən postmüharibə dövründə zərər dəymiş şəxslərə dəymiş zərərin bərpası və onların cəmiyyətə inteqrasiyası istiqamətində sosial dəstək tədbirləri ilə əhatə edilməsi üçün Vətən müharibəsi şəhidlərinin, həmçinin itkin düşmüş hərbiçilərin ailələri, müharibədə yaralanmış hərbiçilər, erməni terrorundan zərər çəkmiş vətəndaşlar, eləcə də müharibə iştirakçıları əsas hədəf qrupları kimi müəyyən edilmişdir. Ötən il Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin fəaliyyətində bu kateqoriya-dan olan insanlara dəstək proqramlarının sayı artırılmış, qanunla müəyyən olunmuş bütün hüquqlardan istifadə edilməsinə imkan yaradılmışdır.

Ötən il müharibə əlilliyi olan 4039 şəxsə 8078 sosial ödəniş təyin edilmişdir. Bununla yanaşı, 1418 şəhid ailəsi üzvü, müharibədə xəsarət

alan 660 və müharibə iştirakçısı olan 2299 nəfər, ümumilikdə 4377 nəfər haqqı ödənilən ictimai işlərə cəlb olunmuşdur. Ümumiyyətlə, bu kateqoriya-dan olan insanların bütün sosial qaygıları dövlət tərəfindən qarşılır. Məsələn, keçən il müharibə əlillərinə 474 avtomobil verilmiş, 460 hərbi 481 yüksək texnologiyalı müasir protezlə təmin olunmuşdur. Məqsəd bu kateqoriya-dan olan insanların hərəkət imkanını artırmaqla onların cəmiyyətə inteqrasiyasını tezləşdirməkdir.

Vətən qarşısında xidmətləri olan vətəndaşlarımızın dövlətin verdiyi imkanlardan yararlanmağını asanlaşdırmaq üçün vahid əlaqələndirmə mərkəzləri yaradılmışdır. 2023-cü ildə bu qurum tərəfindən şəhid ailəsi üzvlərinə, müharibə ilə əlaqədar xəsarət almış hərbi qulluqçulara və əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə müxtəlif xidmətlər göstərilmişdir. Bunun üstünlüyü ondan ibarətdir ki, həssas kateqoriya-dan olan insanlara "bir pəncərə" prinsipi ilə 5 mərkəzi, 71 yerli icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən 26 növ xidmət göstərilir.

Hər il yeni dövlət büdcəsi qəbul edilərkən sosial sahəyə ayrılan vəsaitin artdığının şahidi oluruq. Sözsüz ki, bu, dövlətin əhalinin sosial rifahına diqqətlə yanaşmasının göstəricisidir. Məlumat üçün bildirik ki, 2003-cü ildən 2022-ci ilə qədər dövlət büdcəsindən illik sosial müdafiə və sosial təminat xərclərinə ayrılan vəsait 20 dəfədən çox artmışdır. Bu dövrdə minimum pensiya 14 dəfə artaraq 180, orta aylıq pensiya 18,2 dəfə artaraq 436, yaşa görə orta aylıq pensiya 19 dəfə artaraq 467, əlilliyə görə artan aylıq pensiya 14 dəfə artaraq 367, ailə başçısını itirdiyinə görə orta aylıq pensiya 19 dəfə artaraq 411 manata çatmışdır.

*Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"*

azerbaijan-news.az